

Εφετείου Θεσσαλονίκης: 27/1995

Πηγή: ΔΕΕ 1 (1996) σελ. 76

Περίληψη: Εργατικό ατύχημα - Θάνατος Εργαζομένου. Σε περίπτωση θανατηφόρου εργατικού ατυχήματος που οφείλεται σε υπαιτιότητα του εργοδότη ο οποίος δεν έλαβε τα προστατευτικά μέτρα που όφειλε για την ασφαλή εκτέλεση της εργασίας, οι συγγενείς του θανόντος εργαζομένου, δικαιούνται να απαιτήσουν εύλογη χρηματική ικανοποίηση προς αποκατάσταση της ψυχικής τους οδύνης.

Η δήλωση παραίτησης μελών της οικογενείας του θανόντος από το δικαίωμα της χρηματικής ικανοποίησης θεωρείται άκυρη, λόγω ουσιώδους πλάνης, στην περίπτωση που είχαν άγνοια, εξαιτίας των περιορισμένων γνώσεών τους, για τα πραγματικά δικαιώματα που απορρέουν από θανατηφόρο εργατικό ατύχημα συγγενούς τους.

Η εκκρεμής πολιτική αγωγή στο ποινικό δικαστήριο δεν συνεπάγεται εκκρεμοδικία ενώπιον του αρμοδίου για την εκδίκαση της διαφοράς πολιτικού δικαστηρίου.

Απόφαση Δικαστηρίου

Πρόεδρος: Λ. ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Εισηγητής: Φ. ΚΕΤΣΙΤΖΙΔΗΣ

Δικηγόροι: Κ. Βουλκίδης, Α. Νεδελκόπουλος, Φ. Βελλίκης

Η αγωγή για την οποία εκδόθηκε η εκκαλουμένη απόφαση έχει ως βάση το αναφερόμενο σ' αυτήν εργατικό ατύχημα κατά το οποίο επήλθε ο θάνατος του Δ.Δ., συζύγου της πρώτης και πατέρα των υπόλοιπων εφesiβλήτων - εναγομένων, και το οποίο φέρεται ότι προκλήθηκε από υπαιτιότητα των δύο πρώτων εκκαλούντων - εναγομένων που είχαν προστηθεί από την τρίτη εκκαλούσα-εναγομένη, εργοδότρια του θανόντος, ο πρώτος ως υπεύθυνος εργοδηγός εργοταξίου και ο δεύτερος ως επιβλέπων μηχανικός του τεχνικού έργου που εκτελούσε αυτή και κατά τη διάρκεια του οποίου έλαβε χώρα το εν λόγω ατύχημα και αίτημα να υποχρεωθούν οι εκκαλούντες - εναγόμενοι, εις ολοκληρο ο καθένας, να καταβάλουν ποσό

5.000.000 δρχ. στον καθένα εφεσίβλητο - ενάγοντα ως χρηματική ικανοποίηση για την ψυχική οδύνη τους από το θάνατο του συζύγου και πατέρα τους αντίστοιχα, με το νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής. Με την εκκαλουμένη απόφαση έγινε εν μέρει δεκτή η αγωγή και επιδικάσθηκε ποσό 1.500.000 δρχ. στον καθένα από τους 1^η και 3^ο έως και 5^η από τους εφεσιβλήτους και ποσό 1.000.000 στο 2^ο εφεσίβλητο. Γι' αυτό παραπονούνται με την κρινόμενη έφεσή τους οι εκκαλούντες - εναγόμενοι και ζητούν να εξαφανισθεί η εκκαλούμενη απόφαση και ν' απορριφθεί η αγωγή.

Από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων απόδειξης Π.Τ. και ανταπόδειξης Η.Μ. που περιλαμβάνονται στα επικαλούμενα και νομότυπα προσκομιζόμενα, ταυτάριθμα με την εκκαλούμενη απόφαση, πρακτικά δημόσιας συνεδρίασης του πρωτόδικου Δικαστηρίου, από τις ένορκες βεβαιώσεις των μαρτύρων Γ.Κ., Α.Α. και Π.Κ. που περιλαμβάνονται στην επικαλούμενη και νομότυπα προσκομιζόμενη 4936/30.11.1992 έκθεση του Ειρηνοδίκη Θεσ/νίκης και οι οποίες δόθηκαν μετά νόμιμη κλήτευση των εφεσιβλήτων - εναγόντων και από όλα τα έγγραφα που επικαλούνται και προσκομίζουν νομότυπα και τα δύο διάδικα μέρη, για μερικά από τα οποία γίνεται ιδιαίτερη σημείωση παρακάτω, χωρίς όμως να παραλείπεται κανένα κατά την εκτίμηση των αποδείξεων, αποδεικνύονται, κατά την κρίση του Δικαστηρίου τούτου, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Η τρίτη εκκαλούσα είναι ανώνυμη τεχνική εταιρία που ασχολείται με την κατασκευή διαφόρων δημοσίων και ιδιωτικών τεχνικών έργων. Μεταξύ των έργων αυτών περιλαμβάνεται και το δημόσιο έργο της κατασκευής του δικτύου αποχέτευσης χαμηλών περιοχών του Δυτικού Τμήματος Θεσ/νίκης. Στο έργο αυτό απασχολούσε, μεταξύ άλλων, ως εργάτη και το Δ.Δ., ομογενή από τη Βόρειο Ηπειρο, σύζυγο της πρώτης και πατέρα των λοιπών εφεσιβλήτων, τον οποίο είχε προσλάβει στις 14.9.1991 με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου. Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου αυτού, όπου ο πρώτος εκκαλών ασκούσε καθήκοντα υπεύθυνου εργοδηγού και ο δεύτερος καθήκοντα επιβλέποντος πολιτικού μηχανικού, και ειδικότερα, στις 20.10.1991, ημέρα Κυριακή, είχε διακοπεί η κυκλοφορία στην Εθνικό οδό Θεσ/νίκης-Αθήνας και είχε διανοιγεί, κάθετα προς τον άξονα της οδού, στο ύψος της περιοχής της Λαχαναγοράς Θεσ/νίκης, όρυγμα βάθους 3, πλάτους 3,40 και μήκους 15 περίπου μέτρων για να τοποθετηθούν σ' αυτό οι

μεταλλικοί αγωγοί αποχέτευσης των λυμάτων. Για την ασφάλεια των εργαζομένων σε ορύγματα όπως αυτό, η πρώτη εκκαλούσα εργολάβος εταιρία προέβαινε πάντοτε στην αντιστήριξη των πρανών του ορύγματος με ειδικά μεταλλικά πλαίσια (κρινκς) γιατί ο κίνδυνος εργατικού ατυχήματος ήταν διαρκής αν η εργασία διεξαγόταν σε μη αντιστηριγμένο όρυγμα. Την ανάγκη της αντιστήριξης ομολογούν όλοι οι εκκαλούντες με τις προτάσεις τους προς το πρωτόδικο Δικαστήριο (βλ. σελ. 6 τω προτάσεων αυτών), όπου αναφέρουν ότι δεν επιτρεπόταν σε κανένα εργαζόμενο να εισέλθει και να εργασθεί σε μη αντιστηριγμένο όρυγμα. Οι εργασίες για την κατασκευή του πιο πάνω έργου γίνονταν ως εξής:

Όμως στο προαναφερόμενο όρυγμα επί της εθνικής οδού Θεσ/νίκης-Κατερίνης δεν έγινε πλήρης σ' όλο το μήκος του αντιστήριξη των πρανών παρά μόνο σε μήκος 10 περίπου μέτρων και έτσι παρέμεινε χωρίς αντιστήριξη το τελευταίο τμήμα του μήκους 5 μ. περίπου. Την ημέρα εκείνη (20.10.91) στο όρυγμα αυτό εργαζόταν ως εργάτης και ο σύζυγος και πατέρας των εφεσιβλήτων Δ.Δ. του Μιχαήλ. Οι εργασίες κατά την 20.30 ώρα βραδυή είχε φθάσει στην αποπεράτωση της στήριξης των σωλήνων με σκυρόδεμα και οι εργατοτεχνίτες άρχισαν να ανεβαίνουν ένας - ένας επάνω. Τελευταίοι έμειναν ο Π.Τ. (μάρτυρας απόδειξης) και ο Δ.Δ. Απ' αυτούς πρώτος ξεκίνησε ν' ανέβει ο Π.Τ. αλλά μόλις απομακρύνθηκε 4-5 μέτρα άκουσε πίσω του θόρυβο που προερχόταν από χώματα τα οποία έπεφταν από τα μη αντιστηριγμένα πρανά του ορύγματος. Αυτά πέφτοντας έριξαν το Δ.Δ. πάνω στο τελευταίο τοποθετημένο μεταλλικό αγωγό αποχέτευσης και στη συνέχεια τον καταπλάκωσαν τόσο που μόνο το ένα χέρι του εξείχε. Από την πτώση του Δ.Δ. στο σωλήνα και από τα υλικά των πρανών που έπεσαν πάνω του έπαθε αυτός πολλαπλά κατάγματα κρανίου και βαριά θλάση του εγκεφάλου, από τα οποία τραύματα του επήλθε αμέσως ο θάνατός του. Για το ότι χώματα των πρανών υποχώρησαν εξαιτίας της μη αντιστήριξής των και για το ότι στο σημείο αυτό εργαζόταν λίγο πριν το ατύχημα ο θανών σαφής είναι η κατάθεση του μάρτυρα απόδειξης Π.Τ. ο οποίος εργαζόταν μαζί με τον θανόντα και έχει άμεση γνώση των πραγμάτων.

Ελέγχονται συνεπώς αβάσιμοι οι ισχυρισμοί των εκκαλούντων πως στον θανόντα δεν είχε ανατεθεί εργασία μέσα στο όρυγμα αλλά την ημέρα εκείνη εργαζόταν στο καθάρισμα του γύρω χώρου και τελικά από δική του

ευθύνη, αυθαίρετα, εισήλθε στο όρυγμα και μάλιστα σε μη αποπερατωμένο τμήμα του. Για το εργατικό αυτό ατύχημα υπαίτιοι είναι οι δύο πρώτοι εκκαλούντες προστηθέντες της τρίτης εκκαλούσας γιατί: 1) ο πρώτος ως υπεύθυνος εργοδηγός του εργοταξίου στα καθήκοντα του οποίου αναγόταν η διαρκής παρακολούθηση και επιστάσια των εργαζομένων επέτρεψε στον θανόντα και στους άλλους συναδέλφους του να εργασθούν και στο σημείο εκείνο του ορύγματος ενώ ήξερε ότι εκεί δεν υπήρχε αντιστήριξη και ότι χωρίς αντιστήριξη ήταν άμεσος ο κίνδυνος πρόκλησης ατυχήματος και 2) ο δεύτερος ως επιβλέπων πολιτικός μηχανικός του ίδιου έργου παρέλειψε να απαιτήσει την κατασκευή και τοποθέτηση αντιστηριγμάτων και στο πιο πάνω τμήμα του ορύγματος, μήκους 5 μ., παρόλο που είχε αντιληφθεί την επικίνδυνη αυτή κατάσταση, αφού ήταν όλη την ημέρα εκεί, όπως και ο πρώτος εκκαλών. Από τις παράνομες και υπαίτιες αυτές παραλείψεις των δύο εκκαλούντων επήλθε η κατάρρευση των πρανών και η καταπλάκωση του θανόντος με αποτέλεσμα το θάνατό του. Επομένως, αφού τα ίδια δέχθηκε και το πρωτόδικο Δικαστήριο ως προς το καίριο τούτο ζήτημα της υπαιτιότητας των δύο πρώτων εκκαλούντων δεν έσφαλε κατά την εκτίμηση των αποδείξεων και γι' αυτό πρέπει να απορριφθούν ως κατ' ουσίαν αβάσιμοι οι δύο πρώτοι λόγοι της κρινόμενης έφεσης με τους οποίους οι εκκαλούντες ισχυρίζονται τα αντίθετα.

Από τα ίδια πιο πάνω στην αμέσως προηγούμενη σκέψη αναφερόμενα αποδεικτικά μέσα αποδεικνύονται και τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Ο θανών διήνυε κατά το χρόνο του θανάτου του το 55^ο έτος της ηλικίας του. Είχε έλθει πρόσφατα από την Αλβανία ως Βορειοηπειρώτης προς αναζήτηση καλύτερης τύχης στην Ελλάδα. Η οικογένειά του αποτελείτο από τη σύζυγό του Ε. (1^η εφεσίβλητη - ενάγουσα) και τα παιδιά του Σ., ηλικίας 16 ετών (2^ο εφεσίβλητο - ενάγοντα), Θ., ηλικίας 30 ετών (3^ο εφεσίβλητο-ενάγοντα), Α., ηλικίας 19 ετών (4^ο εφεσίβλητο - ενάγοντα), Α., ηλικίας 20 ετών (5^η εφεσίβλητη - ενάγουσα) και Γ., ηλικίας 24 ετών (6^η εφεσίβλητη-ενάγουσα). Όλοι, εκτός από τον Θ. που είναι έγγαμος, διέμεναν στο ίδιο σπίτι και αποτελούσαν μια οικογένεια στους κόλπους της οποίας επικρατούσε αγάπη και ομόνοια. Αντιμετώπιζαν από κοινού τη δύσκολη οικονομική τους κατάσταση, αφού δεν έχουν περιουσιακά στοιχεία και στηρίζονταν πρωτίστως στις αποδοχές του θανόντος από την παραπάνω εργασία του για να ανταποκριθούν στις βιοτικές τους ανάγκες και τις δυσχέρειες της προσαρμογής τους στη νέα ζωή μετά τη

φυγή τους από την Αλβανία. Από το θάνατο του συζύγου και πατέρα τους, που επήλθε κατά τον προαναφερόμενο τραγικό τρόπο, όλοι οι εφεσίβλητοι περιήλθαν σε βαριά στενοχώρια και γι' αυτό, προς αποκατάσταση της ψυχικής τους οδύνης δικαιούνται να λάβουν χρηματική ικανοποίηση. Εξάλλου αποδεικνύεται ότι η τρίτη εκκαλούσα - εναγομένη είναι μια μεγάλη εταιρία κατασκευής τεχνικών έργων με τρεις θυγατρικές εταιρίες, απασχολεί περίπου 320 εργατοϋπαλλήλους και η οικονομική της κατάσταση είναι πολύ καλή, ενώ και οι δύο πρώτοι εκκαλούντες - εναγόμενοι είναι ανώτεροι υπάλληλοί της που αμείβονται με ικανοποιητικές αποδοχές και οπωσδήποτε βρίσκονται σε πολύ καλύτερη οικονομική κατάσταση σε σχέση με τους εφεσίβλητους - ενάγοντες.

Ενόψει λοιπόν αφενός του βαθμού πταίσματος των δύο πρώτων εκκαλούντων, προστηθέντων της τρίτης εκκαλούσας, όπως αυτός προκύπτει από τα αναφερόμενα πιο πάνω στην τρίτη σκέψη της παρούσας περιστατικά, της κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης των εφεσιβλήτων και των εκκαλούντων και αφετέρου της μεγάλης στενοχώριας που δοκίμασαν οι εφεσίβλητοι από το θάνατο του συζύγου και πατέρα τους, το Δικαστήριο τούτο κρίνει ότι για τη χρηματική τους ικανοποίηση είναι εύλογο το ποσό του 1.000.000 δρχ. για τον τρίτο εφεσίβλητο Θ.Δ, που ήταν έγγαμος, και του 1.500.000 δρχ. για καθέναν από τους λοιπούς εφεσίβλητους, τα οποία ποσά και επιδικάσθηκαν με την εκκαλούμενη απόφαση. Επομένως είναι απορριπτέος ως κατ' ουσίαν αβάσιμος και ο πέμπτος λόγος της κρινόμενης έφεσης με τον οποίο οι εκκαλούντες ισχυρίζονται ότι τα ποσά αυτά είναι υπερβολικά και θα πρέπει να επιδικασθούν στους εφεσιβλήτους ποσά 350.000 έως 400.000 δρχ.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των αρθρ. 361 436 και 454 του Αστικού Κώδικα προκύπτει ότι η κατάργηση υφιστάμενης ενοχής με ιδιωτική βούληση, από οποιονδήποτε λόγο και αν απορρέει, επέρχεται μόνο με σύμβαση που καταρτίζεται μεταξύ των μερών και όχι με μονομερή δικαιοπραξία, όπως είναι η παραίτηση από το ενοχικό δικαίωμα, εκτός από τις περιπτώσεις όπου ο νόμος ρητώς ορίζει το αντίθετο (βλ. Γ. Μπαλή, Ενοχ. Δικ. παρ. 70, σελ. 253). Εξάλλου κατά τα αρθρ. 140, 141 και 142 του Αστικού Κώδικα αν κάποιος καταρτίσει δικαιοπραξία και η δήλωσή του δεν συμφωνεί, λόγω ουσιώδους πλάνης, με τη βούλησή του, έχει δικαίωμα να ζητήσει την ακύρωση της δικαιοπραξίας. Η πλάνη είναι ουσιώδης όταν αναφέρεται σε

σημείο τόσο σπουδαίο για την όλη δικαιοπραξία, ώστε, αν το πρόσωπο, γνώριζε την πραγματική κατάσταση, δεν θα επιχειρούσε τη δικαιοπραξία. Κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, πλάνη είναι η άγνοια ή η εσφαλμένη γνώση της κατάστασης που διαμόρφωσε τη βούληση εκείνου που καταρτίζει τη δικαιοπραξία, μπορεί δε να αφορά και στο αντικείμενό της. Η πλάνη μπορεί να προταθεί όχι μόνο με αγωγή, αλλά και με ένσταση ή αντένσταση, ανάλογα με τη δικονομική θέση του πλανηθέντος (βλ. ΑΠ 148/93 ΝοΒ 42,188).

Στην προκείμενη περίπτωση οι εκκαλούντες ισχυρίσθηκαν πρωτοδίκως αλλά και ενώπιον του Δικαστηρίου αυτού με τον τρίτο λόγο της κρινόμενης έφεσής τους ότι οι εφεσίβλητοι με έγγραφη δήλωσή τους παραιτήθηκαν από τις ένδικες αξιώσεις χρηματικής ικανοποίησής τους λόγω ψυχικής οδύνης για το θάνατο του συζύγου και πατέρα τους αντίστοιχα και γι' αυτό ζήτησαν να απορριφθεί η αγωγή των εφεσιβλήτων. Οι τελευταίοι εξάλλου απαντώντας στον ισχυρισμό αυτό των εκκαλούντων ισχυρίζονται ότι η δήλωση παραίτησης έγινε από πρόσωπα που δεν είχαν πληρεξουσιότητα να ενεργήσουν γι' αυτούς, εκτός από τον τρίτο Θ.Δ., ο οποίος υπέγραψε μεν ο ίδιος την επίμαχη δήλωση πλην αυτή καθόσον τον αφορά πρέπει να κριθεί άκυρη λόγω ουσιώδους πλάνης του που αφορούσε το αντικείμενό της. Αντιστοίχως οι εφεσίβλητοι ζήτησαν να απορριφθεί η πιο πάνω ένσταση των εκκαλούντων.

Όσον αφορά λοιπόν τους ισχυρισμούς αυτούς των διαδίκων αποδεικνύονται από τα ίδια πιο πάνω αποδεικτικά μέσα τα ακόλουθα: Ο τρίτος εφεσίβλητος Θ.Δ. και οι Χ.Κ. και Χ.Δ., ανεψιός και νύφη από αδελφό του θανόντος αντίστοιχα, έλαβαν από την τρίτη εκκαλούσα, την μεθεπομένη ημέρα από το ατύχημα, το ποσό των 400.000 δρχ. και υπέγραψαν την από 22.10.1991 "απόδειξη και δήλωση" που συνέταξαν αρμόδια όργανα της τρίτης εκκαλούσας. Στη δήλωση αυτή αναγράφεται ότι οι λαβόντες το ποσό δηλώνουν ατομικώς και για λογαριασμό των υπόλοιπων κληρονόμων του θανόντος ότι το ποσό των 400.000 δρχ. το έλαβαν προς εξόφληση κάθε νόμιμης αξίωσής τους από το θανατηφόρο ατύχημα του πατέρα, θείου και κουνιάδου τους Δ.Δ. και ότι παραιτούνται "ρητά και ανεπιφύλακτα οιασδήποτε εξ αυτού αξιώσεως". Η δήλωση αυτή παραίτησης και αν ακόμη έγινε δεκτή από την τρίτη εκκαλούσα δεν δεσμεύει τους λοιπούς, πλην του τρίτου Θ.Δ., εφεσιβλήτους γιατί δεν αποδεικνύεται ότι αυτοί έδωσαν πληρεξουσιότητα στους υπογράψαντες να κάμουν για λογαριασμό τους τέτοια δήλωση

παραίτησης. Απλώς τους εξουσιοδότησαν να εισπράξουν το ποσό που προσέφερε η τρίτη εκκαλούσα και το οποίο προόριζαν για την αντιμετώπιση των εξόδων ταρίχευσης της σωρού του θανόντος, μεταφοράς της στη Βόρειο Ήπειρο, κηδείας και ταφής του εκεί όπως και έγινε.

Όσον αφορά δε τον τρίτο εφεσίβλητο είναι βέβαιο ότι αυτός δεν εγνώριζε τότε (22.10.91) παρά μόνο στοιχειωδώς την ελληνική γλώσσα. Τούτο ενόψει και της αόριστης διατύπωσης της έγγραφης δήλωσης και μάλιστα σε γλώσσα που περιλάμβανε στοιχεία καθαρεύουσας και νομικούς όρους συνετέλεσε στο να πλανηθεί ο δηλών ως προς το περιεχόμενο της δήλωσής του, δεν κατανόησε δηλ. αυτός ότι υπογράφοντας την επίμαχη δήλωση αποξενώνεται από νόμιμες αξιώσεις του κατά των υπαιτίων του θανάτου του πατέρα του και της συνυπεύθυνης μ' αυτούς κατά το νόμο τρίτης εκκαλούσας εργοδότης εταιρίας του πατέρα του. Έτσι η δήλωσή του είναι ακυρώσιμη λόγω ουσιώδους πλάνης σύμφωνα με τα προαναφερόμενα. Τέλος χωρίς έννομα αποτελέσματα είναι και οι δηλώσεις του ίδιου τρίτου εφεσιβλήτου Θ.Δ. και του τετάρτου εφεσιβλήτου Α.Δ. που περιλαμβάνονται στις από 21.10.91 εκθέσεις ενόρκων εξετάσεων τους ενώπιον του Αστυνόμου Α.Τ. σύμφωνα με τις οποίες δεν επιθυμούν την αστική τους αποζημίωση. Δεν πρόκειται για δηλώσεις βούλησης που απευθύνονται προς τους εκκαλούντες υπόχρεους προς αποζημίωσή τους ώστε να υπάρχει δυνατότητα αποδοχής των από τους τελευταίους αυτούς και να επέλθει έτσι κατάργηση των ενοχικών αξιώσεων των δηλούντων. Άλλωστε τις δηλώσεις τους αυτές οι εν λόγω δύο εφεσίβλητοι ανακάλεσαν στη συνέχεια, στις 6.11.1991 και 7.4.1992 αντίστοιχα, κατά τη διάρκεια συμπληρωματικών εξετάσεων τους στην ίδια προανακριτική διαδικασία και πριν ασκήσουν την αγωγή για την οποία εκδόθηκε η εκκαλουμένη απόφαση. Ούτε προκύπτει εάν μέχρι την ανάκληση αυτή είχαν αποδεχθεί τις δηλώσεις οι εκκαλούντες οι οποίοι ούτε καν ισχυρίζονται ότι έλαβε χώρα τέτοια αποδοχή τους.

Έτσι οι ισχυρισμοί των εκκαλούντων για παραίτηση των εφεσιβλήτων από τις ένδικες αξιώσεις τους είναι αβάσιμοι και απορριπτέοι. Επομένως αφού τα ίδια δέχτηκε και το πρωτόδικο Δικαστήριο αλλά με εν μέρει διαφορετική και εσφαλμένη αιτιολογία (σχετική με εφαρμογή και στις ένδικες αξιώσεις του αρθρ. 15 του Ν. 551/1915), η οποία αντικαθίσταται με την

παρούσα, πρέπει να απορριφθεί ως κατ' ουσίαν αβάσιμος και ο τρίτος λόγος της κρινομένης έφεσης με τον οποίο οι εκκαλούντες ισχυρίζονται τα αντίθετα.

Με τις προτάσεις τους προς το Δικαστήριο τούτο οι εκκαλούντες επαναφέρουν, μεταξύ άλλων και τον περιλαμβανόμενο στις πρωτόδικες προτάσεις τους επικουρικό ισχυρισμό ότι το παραπάνω ποσό των 400.000 δρχ. θα πρέπει να καταλογισθεί εις βάρος του λαβόντος αυτό (αρθρ. 416 ΑΚ). Ο ισχυρισμός αυτός και αν θεωρηθεί ότι νόμιμα προτείνεται ενώπιον του Δικαστηρίου αυτού με πρόσθετο λόγο έφεσης (αρθρ. 674, 591 παρ.1 και 269 παρ. 2 εδ. γ' του ΚΠολΔ) είναι απορριπτέος ως κατ' ουσίαν αβάσιμος, γιατί όπως αναφέρεται και στην αμέσως προηγούμενη σκέψη το ποσό των 400.000 δρχ. εισέπραξαν όλοι οι νόμιμοι κληρονόμοι του θανόντος, δηλ. όλοι οι εφεσίβλητοι, για την αντιμετώπιση των δαπανών ταρίχευσης, μεταφοράς, κηδείας και ταφής του θανόντος. Οι δαπάνες αυτές αποτελούν ζημία των εφεσιβλήτων για την οποία έχουν αντίστοιχη νόμιμη αξίωση αποζημίωσης (αρθρ. 928 ΑΚ). Άλλωστε και στη σχετική πιο πάνω αναφερόμενη έγγραφη από 22.10.91 απόδειξη ως αιτία καταβολής του ποσού των 400.000 δρχ. αναφέρεται αορίστως κάθε νόμιμη αξίωση των κληρονόμων του θανόντος, ενώ περαιτέρω οι εκκαλούντες δεν αμφισβητούν την υποβολή των εφεσιβλήτων σε τέτοιες δαπάνες ούτε και το ύψος των. Επομένως, πρέπει να απορριφθεί ως κατ' ουσίαν αβάσιμος και ο πρόσθετος αυτός λόγος έφεσης.

Κατά τη διάταξη του άρθρ. 69 παρ. 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας "κατά τη διάρκεια της δίκης και πριν από την έκδοση της απόφασης ο πολιτικώς ενάγων μπορεί να παραιτηθεί από την αγωγή του, τηρώντας τις διατυπώσεις των αρθρ. 83 και 84". Η παραίτηση όμως αυτή δεν είναι αναγκαία προϋπόθεση και μάλιστα επί ποινή απαραδέκτου της άσκησης αγωγής για την ίδια αξίωση ενώπιον του πολιτικού δικαστηρίου, όπως αβάσιμα ισχυρίζονται οι εκκαλούντες. Πράγματι κατά τον ισχύοντα Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας δεν καθιερώνεται κανένα απαράδεκτο της αγωγής που απευθύνει ο πολιτικώς ενάγων στο αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο, επειδή της ίδιες αξιώσεις του έχει εισαγάγει και στο ποινικό δικαστήριο. Η εκκρεμής πολιτικής αγωγή στο ποινικό δικαστήριο δεν συνεπάγεται εκκρεμοδικία ενώπιον του αρμοδίου για την εκδίκαση της διαφοράς πολιτικού δικαστηρίου. Απλώς κατά το αρθρ. 66 παρ. 1 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας η έκδοση οριστικής απόφασης επί της αξιώσεως από το πολιτικό δικαστήριο επάγεται

ακυρότητα της παράστασης του δικαιούχου ως πολιτικώς ενάγοντος στο ποινικό δικαστήριο (βλ. ΑΠ Ολ 1282/92 ΠΧΜΒ 921). Διαφορετικό βέβαια είναι το ζήτημα της ύπαρξης δεδικασμένου από την απόφαση του ποινικού δικαστηρίου επί της πολιτικής αγωγής το οποίο δεσμεύει και τα πολιτικά δικαστήρια (αρθρ. 510 παρ. 2 ΚΠολΔ).

Στην προκείμενη περίπτωση οι εκκαλούντες ισχυρίζονται με τον τέταρτο λόγο της κρινόμενης έφεσής τους ότι έσφαλε το πρωτόδικο Δικαστήριο που δεν απέρριψε ως απαράδεκτη την αγωγή των εφεσιβλήτων, αφού αυτοί έχουν δηλώσει κατά τη διάρκεια της προανάκρισης για τις συνθήκες θανάτου του συζύγου και πατέρα τους Δ.Δ. ότι παρίστανται ως πολιτικώς ενάγοντες για τη χρηματική ικανοποίησή τους. Επομένως ο λόγος αυτός είναι αβάσιμος και απορριπτέος σύμφωνα με τα προαναφερόμενα. Κατόπιν των όσων αναφέρονται στις προηγούμενες τρίτη έως και έβδομη σκέψεις της παρούσας και εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι λόγοι έφεσης προς εξέταση πρέπει να απορριφθεί η κρινόμενη έφεση ως κατ' ουσίαν αβάσιμη και να καταδικαστούν οι εκκαλούντες στη ζητούμενη δικαστική δαπάνη των εφεσιβλήτων αυτού του βαθμού της δίκης (αρθρ. 183, 176, 189 παρ.1 και 191 παρ. 2 ΚΠολΔ).

(Απορρίπτει την έφεση).